

VÁŽENÍ PŘÁTELÉ,

nedávno navštívila Českou republiku bývalá americká ministryně zahraničí. Madeleine Albrightová v jednom ze svých

rozhovorů mluvila o Čechách, co se jí líbí na naší zemi a co jí naopak mrzí. Albrightová ocenila krásu naší země. Mrzí ji však pesimistický přístup. A v tom je skutečně kus pravdy. Nic se nepovede a tudíž ani nemá cenu o nic usilovat. Většina obyvatel je nespokojená se stavem společnosti, ale jen málokdo s tím chce skutečně něco dělat. Jsou dokonce takoví, kteří křičí po změnách, ale v okamžiku kdy nastanou – se postaví proti.

Přinejmenším však můžeme říci, že toto není obecný stav. Vždycky se najdou nějací nenapravitelní optimisté, kteří uvedou něco dobrého do pohybu. Něco zdánlivě nemožného... Toto poslední číslo Rovnováhy nám přináší jeden takový příběh, u příležitosti životního jubilea. A vlastně... je ten příběh skutečně jen jeden?

Jakub Holman,
šéfredaktor

UVNITŘ TOHOTO VYDÁNÍ:

- Zprávy z Asociace 1
- Ze života hospiců... 2
- Hospicový tým... rozhovor s Jitkou Kozákovou 3
- MUDr. Marie Svatošová – 70. let 6

ZPRÁVY Z ASOCIACE

DOTACE PRO ZVÝŠENÍ INFORMOVANOSTI

V roce 2012 jsme obdrželi dotaci od MZ. Název projektu je APHPP jako centrum informací o hospicových službách pro ČR. Cílem dotace je zvýšení informovanosti lékařů prvního kontaktu o mož-

nostech a nabídce v oblasti hospicové paliativní péče v ČR a tím zlepšení péče o terminálně nemocné.

Ti budou v důsledku informovaného doporučení lékaře odesíláni a ošetřeni

v adekvátních zdravotnických aj. zařízeních odpovídajících jejich potřebám, jako jsou domácí a lůžkové hospice. Jednou z aktivit je vytvoření letáku o nabídce poradenských a zdravotních služeb

v oblasti hospicové paliativní péče v ČR. Projekt osloví lékaře prvního kontaktu, jedná se zejména o praktické lékaře, lékaře v ambulancích onkologických, interních, léčby bolesti.

PROBĚHL TRADIČNÍ KONCERT PRO HOSPICE

Koncert na podporu Asociace poskytovatelů hospicové a paliativní péče se konal pod záštitou Jeho Eminence kardinála Duky, arcibiskupa pražského. Vystoupilo Vlachovo kvarteto Praha ve složení:

Jana Vlachová – housle

Karel Stadtherr – housle

Jiří Kabát – viola

Mikael Ericsson – violoncello

(Pokračování na str. 2)

(Dokončení ze str. 1)

Během večera zazněly: Smyčkový kvartet č.1 „et lux in tenebris lucet“ (od J. Kabáta). Smyčkový kvartet č.2, a-moll, op.51/2 (od J. Brahmsa).

Na koncertu, jehož se zúčastnilo asi sto posluchačů, se vybralo úcty-

hodných 17 550 Kč. Pan kardinál také dostal originální dárek – svíčku ze včelího vosku, vyrobenou pacienty Hospice sv. Lazara v rámci arteterapie. Pan kardinál slíbil, že se bude za hospice modlit pokaždé, když bude svíčka hořet.

ZE ŽIVOTA HOSPICŮ

ČERČANSKÝ HOSPIC DOBRÉHO PASTÝŘE SLAVIL ČTYŘI ROKY SVÉ ČINNOSTI

V neděli 2.9. oslavil Hospic Dobrého Pastýře, jeho pacienti, zaměstnanci, dárci, přátelé a také ti, kteří chtěli strávit pěkné odpoledne s příjemným programem, 4. výročí svého otevření.

Slavnostní odpoledne bylo zahájeno mší, kterou sloužil Mons. Aleš Opatrný v suterénu stavby budoucího kostela Nejsvětější Trojice. V atriu hospice bylo poté pro všechny hosty připraveno malé občerstvení, ale především zde ředitel hospice Jiří Krejčí poděkoval zaměstnancům, dobrovolníkům a dárcům, tedy všem, kteří svou prací či finančními prostředky hospic podporují. Mnohokrát bylo zopakováno slovo přítel,

v jehož duchu se celé odpoledne neslo. Každý se mohl přidat ke Kruhu přátel Hospice Dobrého Pastýře, a stát se tak jeho trvalým podporovatelem.

V 16.30 začalo v zahradě hospice představení pro děti divadla Kejklíř. Během pěti kratších vyvedených pohádek se malí účastníci velmi dobře bavili, zatímco dospělí mohli v knihovně hospice zhlédnout film o panu Jožkovi Vensonovi s názvem I am like a tiger. Jde o jímavý film o posled-

Představení Den a noc Matky Terezy.

ní části života pana Vensona, o jeho boji se zákeřnou nemocí, který zachytil do množství maleb a kreseb. Pan Venson strávil poslední

měsíce života právě v Hospici Dobrého Pastýře, kde se také konala výstava jeho obrazů.

Posledním bodem programu bylo divadelní představení Den a noc Matky Terezy – příběh o nejniternějších pocitech těch, kteří pomáhají, i těch, kteří pomoc potřebují, podtržen specifickou hudbou pana M. O. Štědrone.

Během čtyř let své činnosti Hospic Dobrého Pastýře nezhálel. Důstojně doprovodil přes 1 000 pacientů, o které pečoval více než 25 000 lůžkodnů, a pomohl devíti stům klientů sociálních služeb.

Představení pro děti.

Mše svatá celebrowaná Mons. Alešem Opatrným.

HOSPICOVÉMU OBČANSKÉMU SDRUŽENÍ DUHA BYLA UDĚLENA CENA MAKROPULOS ZA ROK 2012

30. září proběhlo ve Státní opeře Praha benefiční představení opery Giacoma Pucciniho Turandot. Pod záštitou první dámy České republiky Livie Klausové ho organizovalo sdružení Život 90 ve spolupráci s Národním divadlem. Cenu Makropulos za rok 2012 osobně udělil ministr zdravotnictví Leoš Heger Hospicovému občanskému sdružení Duha se sídlem v Hořicích.

Tento projekt představuje v praxi velmi potřebný koncept tzv. „domácího hospice“, pomáhajícího rodinám, které převzou péči o těžce nemocného v domácím prostředí. Umožňuje nemocnému zůstat v nejtěžších chvílích ve vlastním prostředí a mít blízkost a péči své rodiny při za-

chování kvalitní zdravotní péče.

Projekt Hospicového občanského sdružení Duha představuje komplexní centrum hospicové péče zahrnující i sociální poradnu a půjčovnu zdravotnických pomůcek. Takový projekt není totožný s „kamennými“ hospici a dosud u nás nebyl oceněn.

Cena s názvem Makropulos tak představuje poselství resortu, významně se podílejícího na prodloužení lidského života všem, kteří mohou přispět k jeho kvalitě. Osvědčené projekty z oblasti zdravotně

sociální péče mohou díky ocenění získat potřebnou publicitu, která pak v praxi pomáhá bořit mýty a stereotypy v přístupu ke stáří.

Zdroj fotografie:
OS Život 90

HOSPICOVÝ TÝM

„Člověk nemá povolovat ve svém úsilí“ – rozhovor s Jitkou Kozákovou.

Moderní hospicová péče má ustálenou strukturu hospicového týmu. Patří sem lékaři, zdravotní sestry, sociální pracovníci, duchovní, dobrovolníci a další. Cíl je pro všechny stejný – pacient a péče o něj. Lišit

se však může cesta. Jak vidí členové hospicového týmu svoji práci? Co jim přináší a jak přistupují k řešení různých problémů? Na otázky odpovídá Mgr. Jitka Kozáková z Hospicové péče sv. Zdislavy.

■ **Co vás přivedlo k myšlence pracovat v hospicové péči?**

Na počátku bylo moje setkání s hospicovou myšlenkou v souvislosti s prvním hospicem u nás. Důstojná péče o člověka, který svůj život završuje a jemuž je zajištěna péče o všechny jeho potřeby a přání. Člověk není na okraji, ale je středem všeho dění.

(Pokračování na str. 4)

(Dokončení ze str. 3)

Bylo mi to nějak vnitřně blízké a tenkrát jsem si řekla: „To je ono, tak by to mělo být. Obdivuji lidi, kteří pracují s umírajícími a dokážou s nimi jít v nelehkém čase.“ V té době mě ovšem nenapadlo, že bych já sama mohla někdy pracovat v hospicové péči. Nepracovala jsem ani v sociální či zdravotní oblasti, ale věnovala jsem se administrativě a čísům. V průběhu druhé mateřské dovolené jsem bilancovala užitečnost a smysluplnost dosavadní profese. Postupně jsem začala docházet jako dobrovolník do domova důchodců a posléze jsem v sociálních službách pracovala nejprve jako pečovatelka a následně na pozici sociální pracovníce. Docházela jsem také na

několik hodin jako sociální pracovníce do nemocnice. Setkávala jsem se docela často s lidmi v závěru svého života a vnímala jsem, jak člověk jako umírající pacient se stává někým jiným, než kým skutečně je. Jako by jeho skutečná podstata byla vytěsněna a nebylo pro ni místo. Myslím si, že tím kým člověk je, by mělo být ostatním v závěru jeho života čitelné a okolí má být pomocí pro završení jeho života. Vnímala jsem, že blízcí umírajících pacientů v prostředí nemocnice jsou často trochu osamoceni a ztraceni. Právě pro ně je tady možnost využití Rodinných pokojů. Nejenom soukromí se svým blízkým, ale také podpora, doprovázení ze strany hospicové péče. Obyčejné lidské spolubytí je tím, co přináší důstojnost do času

umírání všech, kterých se dotýká.

Moje cesta pracovat a nejprve něco také udělat pro hospicovou péči tam, kde jsem, byla docela dlouhá. Člověk, ale nemá povolovat ve svém úsilí o prosazení dobré věci.

■ **Péče o pacienta se nazývá tzv. doprovázením - až na konec života. Ale jak je to se samotnými doprovázejícími? Co jim dodává sílu v jejich poslání?**

Netroufám si říct, co obecně může dodávat sílu, ale mohu mluvit pouze sama za sebe. Pro mě jsou to prožitky naladění se na druhé, kdy jsem sama obdarována. Takový pocit, že se mi podařilo sladit krok s umírajícím či jeho nejbližšími. To člověk prožívá také v nejbližších vztazích,

když dokáže být s druhým v jeho prožívání a dát mu, co potřebuje. Podobně je pro mě posilou do dalšího doprovázení a činnosti, když se nám v týmu podaří společně pro zmiňované vyladění s umírajícím něco učinit.

Také se domnívám, že je dobré mít sama v sobě „uspořádána či uklizená“. Vědět proč se věnuji takovému poslání, které konám, proč ne něčemu jinému. Důležité je vlastní sebezpřijetí, náklonnost sama k sobě, abych mohla potřebným dávat svoji blízkost a přijetí. A potom jsou to pro mě každodenní či sváteční zážitky, které mě posilují. Jako jsou zážitky z přírody, ze setkání s přáteli a určitě moji nejbližší. Dokázat si najít v běžném životě důvody k radosti a užít si je.

JH

OHLÉDNUTÍ ZA ZAJÍMAVÝM A INSPIRATIVNÍM SETKÁNÍM

Závěr roku je vždy přirozeným časem sebereflexe a plánování dalších kroků. Proto v posledním letošním čísle Rovnováhy věnujeme prostor pro ohlédnutí za jarním setkáním všech subjektů ČR, které poskytují domácí hospicovou péči. Protože se ve stejné době rovněž uskutečnilo Setkání domácích hospiců APHPP, výsledkem byla maximálně užitečná výměna informací a podněty pro další spolupráci.

**Na co se nejlépe zaměřit v dalším roce?
Které problémy se daří úspěšně řešit?
Kde jsou silné a slabé stránky hospicové péče v Českých zemích?
Ohlédnutí za celou akcí sestavila spoluorganizátorka MUDr. Regina Slámová.**

SETKÁNÍ MOBILNÍCH HOSPICŮ – DOPOLEDNÍ SETKÁNÍ

Schůzky se zúčastnilo 19 subjektů z celé ČR, které poskytují domácí hospicovou péči, 3 subjekty se

omluvily. Podařilo se tedy setkání naprosté většiny poskytovatelů hospicové péče v domácím prostředí. Ne všechny subjekty jsou v současné době členy APHPP.

Setkání iniciovala pracovní skupina MSPP ČSPM

(mobilní specializované paliativní péče české společnosti paliativní medicíny). Smyslem setkání bylo zmapovat situaci a vyměnit si zkušenosti mezi různými poskytovateli DHP a definovat to, co je třeba dále prosazovat na legislativním a organizačním poli k dobrému vývoji domácí hospicové péče v ČR.

Mnozí z nás se na schůzce setkali poprvé, setkání tedy začalo vzájemným představováním. Představování se ukázalo jako velmi užitečné, jelikož subjekty, které vznikaly „zezdola“ jsou co se týče spektra poskytovaných služeb velmi různorodé. Různorodost byla i v oblasti personálního obsa-

zení, financování, strukturách organizací. Dále uvádím zmíněné podobné zkušenosti, které na setkání zazněly – čerpám ze zápisu p. Martiny Špinkové z pracovní skupiny ČSPM, který obdrželi všichni zúčastnění.

NEJČASTĚJI ZMÍNĚNÉ PODOBNÉ SKUTEČNOSTI:

- *Pacienti se dostávají do domácí péče často pozdě (na pár dní), tam, kde se to děje, je evidentně nefunkční či špatně fungující spolupráce s onkologickými odděleními.*
- *Mobilním hospicům se jen málokdy zdařilo projít výběrovým řízením a nasmlouvat s pojišťovnami úhrady, důvodem bývá nejčastěji argument, že je v kraji saturována potřeba domácí péče – chybí pochopení pro to, co to je mobilní (domácí) hospic.*
- *Není vyřešena úhrada práce lékaře pro mobilní hospic – lékaři zhusta pracují zdarma či téměř zdarma, službu tato skutečnost brzdí v rozvoji, není možné mít lékaře regulérně zaměstnaného jištění týmu lékařem je chápáno jako důležité.*
- *Zajištění pohotovosti 24/24, 7/7 je téměř všude chápáno jako potřebné a také realizováno, ovšem nezřídka jen díky obětavosti jedinců (dlouhodobě udržitelným).*
- *Politika přiznání signálního kódu tam, kde je nasmlouvána domácí péče, není realizována v krajích podobně – někde lze, někde vůbec (i v rámci stejné pojišťovny).*
- *Potřeba péče i ve velkých městech kolísá, někdy není dost pacientů, výkyvy jsou organizačně nelehké- na menších městech je i z důvodu naplnění kapacity potřeba kombinovat hospicovou péči s péčí domácí ošetrovatelskou.*
- *Každý službu poskytujeme a finance řešíme trochu jinak, ale všichni to vnímáme jako provizorium.*

Diskuse se také týkala standardů domácí hospicové péče a terminologie užívané v této oblasti. Pracovní skupina ČSPM vypracovala v minulém období návrh standardů hospicové péče, kteří měli všichni před schůzkou k dispozici. Shoda byla v tom, že standardizace péče bude nutná, je třeba dále pokračovat v diskusi u některých konkrétních bodů.

Z výše uvedeného alespoň pro mě vyplývá, že schůzka byla užitečná a potvrzuje to i fakt, že padly také návrhy a podněty, které by bylo užitečné dále rozvíjet a o ně usilovat. Mezi ně patří – společný postup v informování onkologů a dalších lékařů o domácí paliativní péči, společný postup v jednání s pojišťovnami (nasmlouvání home care, signálního kódu, ambulance paliativní a hospicové péče...), nutnost vzájemného informování. Současně většina podpořila návrh setkání zopakovat.

ODPOLEDNÍ SCHŮZKA – SCHŮZKA DOMÁCÍCH HOSPICŮ APHPP

Schůzky se zúčastnili zástupci domácích hospiců z Ostravy (Ondrášek), Čerčan, Prachatic, Nového města na Moravě, Liberce, Brna, Červeného Kostelce, Hořic, Telče,

Kyjova, Tábora, za představenstvo APHPP Ing. Forejt.

Shodli jsme se na užitečnosti dopolední schůzky, které jsme se všichni účastnili. V rámci jednání zazněly hlasy po sjednocení různorodosti poskytovaných služeb různými domácími hospici.

Výhodou by byla lepší srozumitelnost, definovanost a další možná diferenciací služeb. Také možnost společného dalšího postupu a také efektivnější komunikace s úřady a pojišťovnami. Znamenalo by to pokusit se o přesnější popis a standardizaci námi poskytovaných služeb. Úkol se ale ukázal jako velmi složitý vzhledem k rozdílným regionálním podmínkám (legislativním, ve financování, vstřícnosti regionálních státních úřadů, pojišťoven). Zazněl názor, že by se dalo v další práci na standardizaci péče vycházet již ze

standardů mobilní hospicové péče, které zpracovává pracovní skupina MSPP při ČSPM.

Představitelé domácích hospiců přijali rádi informaci o tom, že do Stanov APHPP bude zapracována domácí hospicová péče jako jedna z forem poskytování hospicové péče.

Účastníci vyjádřili přání, aby se o zlepšování legislativních a finančních podmínek usilovalo jednotně – na poli APHPP. Většina vyjádřila i přání úzce spolupracovat s ČSPM a netříštit síly. K závěrům setkání patří domluva na pokračování v diskusi o personálním zabezpečení DHP a standardech DHP formou emailové diskuze.

*MUDr. Regina Slámová,
vedoucí lékař Hospice sv. Alžběty,
spoluorganizátor
a účastník obou setkání*

**Aktuální informace
o aktivitách pracovní skupiny mobilní
specializované paliativní péče ČSPM
v roce 2011 můžete najít na
www.paliativnimediceina.cz.**

MUDR. MARIE SVATOŠOVÁ 70. LET

Marie Svatošová se narodila v roce 1942 jako nejstarší ze tří sourozenců. Už od dětství chtěla být zdravotní cestou a když měla nastoupit na střední školu, skutečně se pro tuto cestu rozhodla. Nakonec se stala praktickou lékařkou a v této pozici pracovala až do devadesátých let. Protože byla vychovávána v rodině, která se hlásila ke katolické víře, musela překonávat mnohé překážky, které jí do cesty kladl komunistický režim.

Přítomnost lidského utrpení, které nutně zdravotnickou praxi doprovází, ji přiměla přemýšlet nad zdravotnickými postupy, které do té doby nebyly v Československu známe – přesněji řečeno, byly zapomenuty. Pacient byl – stejně jako ve veřejném a politickém životě – člověkem pouze do určité míry. Zvláště špatně na tom byli nevléčitelní pacienti, se smrtelnou chorobou.

Marie Svatošová začala hospicovou péčí vážně zvažovat poté, co v samizdatovém časopisu *Salus* vyšel článek o londýnském hospicu St. Christophers. Uskutečňovat hospicovou myšlenku však mohla až po Sametové revoluci. V roce 1993 založila občanské sdružení *Ecce homo – sdružení pro podporu domácí péče a hospicového hnutí*, které mělo rozvíjet začínající hospicovou péči v ČR. V roce 1995 pak stála za otevřením prvního českého hospice v Červeném Kostelci. V dalších letech se síť hospiců začala rozrůstat do dalších krajů. Většina z nich se soustře-

dí v Asociaci poskytovatelů hospicové a paliativní péče, která byla založena v roce 2005. Marie Svato-

šová se stala první prezidentkou této organizace a funkci vykonávala až do roku 2012.

Od pádu totality tak můžeme sledovat neustávající práci Marie Svatošové ve prospěch hospicové péče. Vedle organizačních záležitostí a jednání s kompetentními úřady, se Marie Svatošová snaží o osvětu společnosti. Snad bychom nedokázali spočítat nespočet přednášek nebo jiných mediálních vystoupení. Jmenovat však můžeme, že paní doktorka napsala i řadu knížek. Ne všechny se věnují hospicové péči, ale všechny mají stejný základ – hodnoty plynoucí z víry.

Marie Svatošová sama říká, že mezníkem pro její víru byla smrt její sestry, která byla součástí série dalších životních neštěstí. Víra jí tehdy poskytla sílu, další orientaci v životě a snad i některé odpovědi. Průvodcem jí přitom byl páter Ladislav Kubíček, na kterého mnozí vzpomínají jako na lékaře těla i duše, neboť byl současně doktorem medicíny. Pro Marii Svatošovou byl přítelem a duchovním rádcem celých 28 let, než byl v roce 2004 zavražděn. Kubíčkův duchovní odkaz se Marie Svatošová rozhodla zachovat právě prostřednictvím literatury.

A jsou to právě odkazy, které charakterizují dosavadní práci Marie Svatošové. Hospicová péče se v Českých zemích stabilizovala a úspěšně se rozšiřuje. Tato péče přitom není ničím jiným, než odkrýváním životů, které už společnost měla za ztracené. Nic menšího než čin pravé lidskosti. A to je obrovské dílo.

KNIHY MARIE SVATOŠOVÉ:

- *Hospice a umění doprovázet*
- *Hospice slovem a obrazem* (spoluautorka)
- *Hospic Anežky České se představuje*
- *Náhody a náhodičky s Marií Svatošovou*
- *Až k prolití krve* (vzpomínka na Ladislava Kubíčka)
- *Přitahuji* (ed.), (výběr z exercicií Ladislava Kubíčka)
- *O naději s Marií Svatošovou*
- *Hospice a umění doprovázet*
- *Kmotra na e-mailu* (spol. Marie Svatošová, Jana Maršíková)
- *Víme si rady s duchovními potřebami nemocných?*

S MARIÍ SVATOŠOVOU NÁS POJÍ HLUBOKÝ VZTAH

MUDr. Marii Svatošovou jsem postupně poznávala prostřednictvím její bohaté publikační činnosti. Sítila však ve mne touha se s touto ženou sejít tak říkajíc „naživo“, což se mi asi před 8 lety podařilo právě na jedné z jejich přednášek, která se týkala smyslu bolesti a utrpení v životě člověka.

V té době jsem hledala svou vlastní identitu a zároveň cestu pomoci umírajícím pacientům, kteří byli v systému špičkového českého zdravotnictví, „jaksi na obtíž“ tím, že svůj boj se zákeřnou nemocí prohrávali.

Pátrala jsem také po své roli zdravotní sestry, která pracovala v té době na operačních sálech jako anesteziologická sestra a viděla příliš bolesti a také lhostejnosti k umírajícím ze stran jinak vynikajících odborníků...

Marie Svatošová mi zasáhla do života jako blesk z čistého nebe. I ona byla

kdysi provokována jako já bolestí umírajících, kteří čekali na její pomoc. I ona dokázala změnit směr své cesty, přestala se vyhýbat všem nepříjemnostem a začala rozdávat lásku a čas těm nejkřehčím.

Velice bolestivě se mne jednoho dne dotkla uprostřed operačního programu neetická situace, kdy jsem dozrála k opuštění své profese. Mé rozhodnutí věnovat se umírajícím podpořila právě Marie Svatošová, která mne po-

zvala do hospice v Lito-měřicích. V té době jsem také uzavírala svou několikaletou konverzi, která se tímto dovršila v přijetí křtu a dala vzniku mobilního hospice Duha v Hořicích.

S Marií Svatošovou nás dnes pojí hluboký vztah. Ujala se mne na mé cestě pomáhat dobré smrti. Putovala se mnou všemi bolestmi a radostmi porodu domácího hospice. Jako dítě jsem k ní utíkala pro radu ve složitých hospicových problémech. Pozve-

dávala mne, když jsem kle-sala pod tíhou ponižujícího stavu našich nemocných. Předávala mi svou mnohaletou moudrost a zralost hospicové služby. Vedla mne k poznání, že finanční prostředky získávané v potu tváře, stavějí důvěrný a pevný vztah k Bohu.

Společné prožívání a sdílení víry, nás naplňuje hlubokou sesterskou láskou. Marie mne stále učí „být tu pro druhého“ a přijímat trápení i rány.

Myslím si, že každý člověk v životě hledá velký lidský vzor. Nikdy nepřestanu děkovat Bohu za den, kdy mi Marie naplno vstoupila do života, za její formaci, za její čisté přátelství a naši vzájemnou lásku... Ale nejvíce jí děkuji za to, že mi dala návod „jak se stát skutečným bližním“: „Nezajímej se tolik o sebe, ale o ty, které máš kolem sebe. Běž do jejich blízkosti, jediné tak poznáš, co je trápi“. „Ty sama dodržuj řád, hlídej si svou bodu a zůstaň pokorná“!

Jana Sieberová

Tuto báseň napsala žena, která zemřela v oddělení pro dlouhodobě nemocné v Ashludieově nemocnici poblíž Dundee ve Skotsku. Personál nemocnice ji našel mezi jejími věcmi, a tak se jim líbila, že ji opsali a báseň pak putovala po celé nemocnici a dál.

MLADÁ DÍVKA JE POŘÁD VE MNĚ

Poslyšte, sestro, když na mě hledíte, řekněte, koho to před sebou vidíte.
Ach ano, je to jen ubohá stařena s divnými očima a napůl šílená. Odpověď nedá vám, jídlo jí padá, nevnímá, když po ní něco se žádá, o světě neví, jen přidělavá práci, boty a punčochy napořád ztrácí. Někdy je svéhlavá, jindy se umí

chovat, už potřebuje však krmit a přebalovat.
Tohleto vidíte? Tohle si myslíte? Sestřičko, vždyť o mně vůbec nevíte.
Budu vám vyprávět, kým vším jsem bývala, než jsem se bezmocná až sem k vám dostala.
Miláčkem rodičů, děvčátkem,

tak sotva deset let s bratry a sestrami slád život jako med.
Šestnáctiletou kráskou, plující v oblacích, dychtivou prvních lásek a pořád samý smích.
V dvaceti nevěstou se srdcem bušícím, co skládala svůj slib za bílou kyticí.
A když mi bylo pár let po dvaceti, já chtěla šťastný domov pro své děti, pak přešla třicítka a pouta lásky dětí, jak rostly, už mohli jsme uzlovat popaměti.
A je mi čtyřicet, synové odchází, jenom můj věrný muž pořád mě provází.
Padesátka přišla, ale s ní další malí, co u mě na klíně si jak ti první hráli.
Však začala doba zlá, můj manžel zesnul v Pánu, mám z budoucnosti strach, někdo mi zavřel bránu.

Život jde dál, mé děti mají vrásky a já jen vzpomínám na ně a na dny lásky.
Příroda krutá je, i když byl život krásný, na stará kolena nadělá z nás všech blázny.
Tělo mi neslouží, s grácií už je ámen, kde srdce tlouklo dřív, dnes cítím jenom kámen.
Však vprostřed zkázy té mladičká dívka žije a srdce jí, byť hořce, tam uvnitř pořád bije.
Vzpomíná na radost, na žal, co rozechvívá, vždyť pořád miluje a nepřestala být živá.
Málo bylo těch let a netáhla se líně, já smířila se s tím, že všechno jednou mine.
Otevřete oči, sestřičko, teď, když to všechno víte, neuvíдите seschlou stařenu, teď už – MĚ uvidíte!

ASOCIACE
POSKYTOVATELŮ
HOSPICOVÉ
PALIATIVNÍ PÉČE

Karlovo náměstí 317/5,
Praha 2, 128 01

www.asociacehospicu.cz

Zpravodaj Rovnováha
byl vytištěn na náklady
MMR
v nákladu 400 ks.

**Rovnováha –
zpravodaj Asociace
poskytovatelů
hospicové paliativní
péče**

Vyšlo:

1. listopadu 2012.

**Zpravodaj je
neprodejný.**

Registrace:

MV ČR: 29. 6. 2005,
VS/1-1/61268/05-R.

**Podpořit činnost
APHPP můžete na
č. ú.:**
198481152/0300

KALENDÁŘ AKCÍ

■ Zahájení provozu Domova Matky Vojtěchy – otevření pro klienty

Ve čtvrtek 1. 11. 2012 přijímá první klienty Domov Matky Vojtěchy v Prachaticích, specializované zařízení pro osoby s Alzheimerovou demencí. Domov bude provozován Hospicem sv. Jana N. Neumanna a nalézá se v jeho areálu. www.hospicpt.cz

Datum konání: **1. 11. 2012**
Místo konání: **Prachatice**

■ II. konference „Komunikační dovednosti“

Celostátní odborná konference se koná 9. 11.

2012, Divadlo Za plotem, Psychiatrická léčebna Bohnice, Praha. 4 kredity ČAS a POUZP. Pořádá Promediamotion, s.r.o., www.promediamotion.cz.

Datum konání: **9. 11. 2012**
Místo konání: **Praha 8**

■ III. konference Nozokomiální nákazy. Endoskopie. Chirurgie.

Celostátní odborná konference se koná 15. 11. 2012, VC Masarykova nemocnice, Sociální péče 2216/12 A, Ústí nad Labem. 4 kredity ČAS a POUZP. Pořádá Promediamotion, s.r.o., www.promediamotion.cz. Datum konání: **15. 11. 2012**

Místo konání: **Ústí nad Labem**

■ VIII. konference „Soběstačnost. Bolest. Inkontinence“

Celostátní odborná konference se koná 30. 11. 2012, KC Palác Charitas, Karlovo nám. 5, Praha 2. 4 kredity ČAS a POUZP. Pořádá Promediamotion, s.r.o., www.promediamotion.cz.

Datum konání: **30. 11. 2012**
Místo konání: **Praha 2**

Přehled akcí
členů a partnerů APHPP
najdete v Kaldárií akcí
na
www.asociacehospicu.cz.

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ HOSPIC ŠTRASBURK SI VÁS DOVOLUJE POZVAT NA ODBORNÝ SEMINÁŘ:

**Paliativní problematika
z hlediska psychiatra**
14. 11. 2012

Ekumenická místnost ve 2. patře Hospice Malovická, Malovická ulice 3304/2, Praha 4.

Tematické okruhy semináře:
– seznámení s mezemi a možnostmi paliativní péče z oboru psychiatrie i rehabilitace
– syndrom vyhoření při náročném práci sester u lůžka

Přednášející:
MUDr. H. Tondlová

Seminář proběhne od 14 – 16 hod.

Akce je určena pro obor: všeobecná sestra a zdravotně sociální pracovník.

ŠTĚPÁN RAK ALFRED STREJČEK

v neděli **2. prosince**
od **16:00 hodin**

Vás zveme na
benefiční vystoupení
na **Zámek Jemniště**
Vstupné: **290 Kč**

Rezervace vstupenek: tel: 317 700 830; e-mail: es-tri@centrum-cercany.cz
Prodejná místa: Hospic Dobrého Pastýře (Čerčany), R. Pekař Hudebniny (Benešov), Zámek Jemniště
Více informací na: www.hospic-cercany.cz

Cesty naděje

SAP4